

Waar staat de Spaarneschool voor als het gaat om vormgeven aan Passend Onderwijs ?

Passend Onderwijs vraagt een continue investering in goede didactische kwaliteiten van leerkrachten, een pedagogisch klimaat van hoge verwachtingen en een schoolcultuur waarin resultaten op alle niveaus zichtbaar worden gemaakt¹

De leerkracht speelt dus een grote rol in het aanbieden van een passend onderwijsaanbod.

De Spaarneschool werkt volgens het principe van convergente differentiatie, d.w.z. dat er een minimumdoel is voor de hele groep. De klas is in drie niveaus verdeeld: een minimumniveau, een basisniveau en een hoger niveau. Alle leerlingen doen mee aan de klassikale instructie. Daarna gaan de kinderen de leerstof zelfstandig verwerken, zodat de leerkracht tijd heeft om de zwakkere leerlingen verlengde instructie te geven. Voor de meer begaafde kinderen is er verrijkingsstof (plus).

Het onderwijsaanbod op de Spaarneschool ziet er als volgt uit:

- In ons onderwijsprofiel is te lezen dat wij werken met een basis- een breedte- en een diepteaanbod. Verder is er een plusaanbod geformuleerd. Daarnaast is in het onderwijsprofiel te lezen hoe wij werken (didactisch aanbod) en hoe wij onze visie omzetten in pedagogisch handelen.

Basisaanbod: In het basisaanbod wordt beschreven met welke methodieken en materialen wij de kinderen de basisstof aanbieden volgens de door de inspectie gestelde minimale eisen.

Breedteaanbod en diepteaanbod: hierin staat beschreven hoe de school intensificeert voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften.

Als we extern deskundigen raadplegen, of als er externe ondersteuning buiten de groep plaatsvindt spreken we over een diepteaanbod. Dit zou kunnen resulteren in een individuele leerlijn voor een kind.

Het aanbod wordt beschreven voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen en sociale competenties voor alle groepen.

- De leerlingen ontwikkelen zich op de Spaarneschool in een **veilige omgeving**
- Er wordt gewerkt met het **Leerling Volg Systeem**
- De Spaarneschool werkt met het **Directe Instructiemodel**.
- De Spaarneschool werkt **Opbrengst- en Handelingsgericht**.
- De Spaarneschool werkt met **effectieve methoden een aanpakken**
- De Spaarneschool werkt met een **Digitale Gesprekscyclus waarbij de 7 competenties** van de leerkrachten worden gevolgd
- De Spaarneschool werkt met **groepsplannen**.
- Er is sprake van **een zorgvuldige overdracht** van leerlingen
- Er is een **Zorgplan** aanwezig op school
- Twee keer per jaar organiseren we met het team een **Opbrengstgerichte vergadering**
- Er is een **Intern Begeleider** op school werkzaam
- De Spaarneschool maakt onderdeel uit van een **zorgteam**²
- Op de Spaarneschool wordt weinig doorverwezen, dit heeft te maken met het feit dat de Spaarneschool een kleine (dorps)school is, waar kinderen vanuit de nabije woonomgeving naar toe komen. Als je kinderen verwijst, moeten ze het dorp uit om naar een andere school te gaan.
- Op de Spaarneschool wordt met ouders op een transparante manier gecommuniceerd en overleg gepleegd als blijkt dat hun kind intensievere zorg nodig heeft. Uitgangspunt is steeds het kind zo lang mogelijk op school te houden en onderwijs op maat te bieden.

¹ Referentiekader Passend Onderwijs

² Dik gearceerde zaken staan benoemd in IJkpunten basiszorg Passend Onderwijs voor het Primair Onderwijs

Wat is de positie van de Spaarneschool binnen het samenwerkingsverband?

De Spaarneschool valt onder Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland. Met begeleiders vanuit het samenwerkingsverband heeft de Spaarneschool een onderwijsprofiel gemaakt. In het onderwijsprofiel expliciteert de Spaarneschool de aanpak in de klas en het bekwaamheidsniveau van de leerkrachten.

De doelstelling van het Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland beoogt dat scholen in deze regio een onderwijsaanbod verzorgen dat is afgestemd op de leerlingen van de school en populatie uit de eigen wijk. Dit om te zorgen dat leerlingen zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs kunnen volgen. Het Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland streeft naar een optimale samenwerking tussen de verschillende scholen om zo een sluitend onderwijscontinuüm te realiseren waarin voor iedere leerling een passend plek is.

Het Samenwerkingsverband maakt een onderwijskaart van alle onderwijsplekken in Zuid-Kennemerland. De scholen ontwikkelen allemaal een eigen onderwijsprofiel, zodat er zicht is op de mogelijkheden van andere basisscholen dan wel van scholen voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs.

De specifieke onderwijsvoorzieningen in Zuid-Kennemerland zullen apart in kaart worden gebracht, zodat iedereen zicht heeft op alle mogelijkheden.

Het transparant maken van de onderwijsprofielen op het niveau van het samenwerkingsverband maakt leren van elkaar mogelijk. Het samenwerkingsverband geeft door middel van projecten, netwerken, intervisies en schoolnabije begeleiding van onderwijsconsulenten, ondersteuning aan het continue aanscherpen van het onderwijsaanbod dat is afgestemd op de leerlingen van deze school en de leerlingen uit hun wijk.

De collega's van de S(B)O-scholen kunnen de basisscholen ondersteunen als het gaat om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Concreet betekent dit voor de Spaarneschool een consulente vanuit het Samenwerkingsverband die ondersteuning aan ons biedt en ons helpt in het maken van keuzes bij de ondersteuning van zorgkinderen.

Vanuit het Samenwerkingsverband krijgt de Spaarneschool zorggelden toebedeeld. Dit budget is afhankelijk van het aantal leerlingen en kinderen die op school zitten die (voorheen) een rugzakje hebben.

Met dit zorggeld kan de Spaarneschool verwijzingen betalen, expertise inkopen of kinderen laten diagnosticeren.

Hiervoor is het werken met de drie-eenheidschool, ouders en S(B)O van groot belang

De indicatiecommissie PCL is komen te vervallen.

De lijnen van het BO naar het S(B)O zijn hierdoor veel korter.

Wat komt er allemaal op de Spaarneschool af, welke keuzes worden er gemaakt ?

“Op voorhand is een aantal dilemma's aan te wijzen waarover discussie met leerkrachten nuttig en nodig is. Aan de hand van deze punten kunnen de consequenties en de ongewenste neveneffecten van iedere keuze zichtbaar worden gemaakt”

1. Wat is de taak van de interne begeleider: taken van collega's overnemen of collega's begeleiden?
2. Is 'zorg' vooral een kwestie van therapie of van 'ander onderwijs'?
3. Is begeleiding gericht op verlichten van de draaglast, of op vergroten van de draagkracht ?
4. Hoe kijken we aan tegen de samenwerking tussen interne en externe begeleiders?

Dit betekent dat we met het team in gesprek moeten om duidelijk te maken hoe passend onderwijs er in de praktijk uit kan gaan zien.

Er zijn 3 situaties mogelijk:

- De leerkracht werkt handelingsgericht en ziet kans om te voldoen aan de onderwijsbehoeften van leerlingen: hier is sprake van een adequate afstemming en bestaat er geen behoeften aan het inschakelen van 'derden': reguliere onderwijsaanbod.
- De leerkracht schakelt iemand anders in: een intern of extern begeleider die de leerkracht begeleidt bij de zorg die het kind nodig heeft. De vraag hierbij is (hoe) kan de leerkracht in deze onderwijssituatie alsnog tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften van deze leerling ?
- Het nemen van 'flankerende maatregelen' zoals remedial teaching, dyslectie begeleiding, medische zorg, ouderbegeleiding e.d. Het gaat om zorgmaatregelen die de leerkracht niet zelf kan bieden.

Dit betekent ook dat de ouders moeten worden geïnformeerd over wat passend onderwijs is, wat het in de praktijk bij ons op school kan gaan betekenen: de zorgplicht van de school en de rol van ouders als er sprake is van een zorgkind.

School en ouders zijn partners in onderwijs en zorg.

Het gaat er om vanaf het begin te investeren in de samenwerking met ouders en hen serieus te nemen als 'experts' van hun kind. Zij kennen het kind immers al zijn hele leven en maken het in de thuissituatie intensief mee. Van dit inzicht kan het kind, maar ook de school veel profijt hebben.³ De samenwerking met ouders is een belangrijke pijler binnen het (handelingsgericht) werken met kinderen binnen de school. Een goed contact tussen school en ouders is daarom van belang voor alle kinderen vanaf de eerste dag dat ze de school bezoeken. Een intensivering van de samenwerking met ouders wordt noodzakelijk, wanneer er signalen zijn dat het niet goed gaat met het kind en extra aandacht en zorg nodig zijn. Ouders zijn 'een deel van de oplossing'. Dan is het belangrijk dat het helder is welke stappen je als school neemt in het zorgtraject (en eventuele extra ondersteuning) voor het kind, en hoe je dit communiceert met de ouders.⁴

Wat is de rol van de directeur binnen het vormgeven aan passend onderwijs ?

Allereerst zal er een duidelijk schoolprofiel moeten zijn, waarin duidelijk wordt wat de Spaarneschool te bieden heeft en waar de beperkingen van de school liggen.

³ Referentiekader Passend onderwijs

⁴ Landelijk Steunpunt Zat

Daarnaast zal er bij de aanmelding van een kind een inschatting moeten worden gemaakt of dit kind extra ondersteuning nodig zal (gaan) hebben. Dit betekent dat er informatie moet komen van bijvoorbeeld een peuterspeelzaal, kinderdagverblijf of het onderwijskundig rapport van de voorgaande school.

Er zal ook in het eerste gesprek met ouders moeten worden gevraagd of hun kind extra ondersteuning nodig heeft, en zo ja, dan zal daar meer informatie over opgevraagd worden. Er is dan wel al sprake van zorgplicht voor de school.

De Intern Begeleider zal bij de aanmeldingsgesprekken van de nieuwe leerling aanwezig moeten zijn, om ook een inschatting te kunnen maken van de (eventuele) zorg die het kind nodig heeft.

De rol van de directeur is:

- **Informatieverstrekkend:** naar het team, naar de ouders, het zorgteam
- **Faciliterend:** zorgen dat de leerkrachten de ondersteuning krijgen middels materiaal om kinderen te ondersteunen of zorgen dat interne of externe begeleiding de leerkracht op weg kan helpen het kind te begeleiden. Deskundigheidsbevordering van de leerkrachten stimuleren.
- **Bemiddelend:** in gesprekken met team, ouders, zorgteam, extern deskundigen
- **Communicatiepartner:** met de Intern Begeleider, team, ouders, instanties, andere scholen, Samenwerkingsverband, zorginstellingen
- **Onderhandelend:** inkopen van externe zorg, inkopen van onderzoeken

Welke uitdagingen zie je binnen het passend onderwijs ?

Het is fijn als kinderen thuisnabij onderwijs kunnen volgen. Zeker bij de Spaarneschool is dat van groot belang. De Spaarneschool staat in een klein dorp en het heeft veel impact als een kind niet bij ons kan blijven omdat wij een kind niet optimaal kunnen begeleiden.

Gelukkig zijn wij een school met een zeer laag verwijzingspercentage, en kijken wij veelal met het team naar de mogelijkheden ipv naar de onmogelijkheden van een kind.

De uitdagingen zijn:

- Minder thuiszitters: ieder kind heeft immers recht op onderwijs
- Betere samenwerking tussen de scholen BO- SBO-SO en het Samenwerkingsverband
- Kansen voor alle kinderen in het onderwijs
- Een prominenter rol voor de Intern Begeleider, wat volgens Meijer voorwaardelijk is voor realisatie van integratie ⁵
- De school moet hoge verwachtingen hebben van de leerlingen en dit ook met de leerlingen delen
- Gevarieerde werkvormen bieden om goede resultaten te behalen (coöperatief leren)
- De leerkracht vaardig maken om kinderen met extra zorg te kunnen begeleiden

⁵ Meijer,2005

Passend Onderwijs??

Wat betekent dit voor u en uw kind ?

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het kabinet wil dat zoveel mogelijk kinderen naar een gewone school in de buurt kunnen gaan. Daarom krijgen scholen per 1 augustus 2014 een **Zorgplicht**.

Dit betekent dat scholen **elk kind een passende onderwijsplek** moeten bieden, waarbij het van belang is iedere leerling uit te dagen het beste uit zichzelf te halen.

Uitgangspunt bij passend onderwijs is: **regulier als het kan, speciaal als het moet !!**

Hoe gaat dit dan in de praktijk bij aanmelden van een nieuwe leerling ?

U kiest de school die u voor uw kind geschikt vindt en u vraagt een gesprek aan met de directeur en de Intern Begeleider (IB-er) van de betreffende school.

Heeft uw kind geen extra ondersteuning nodig ?

Als na het gesprek blijkt dat uw kind (nog) geen extra zorg nodig heeft, wordt uw kind ingeschreven op de school van uw keuze. Mocht blijken dat uw kind tijdens zijn/haar schoolperiode wel zorg nodig heeft, biedt de school passend onderwijs.

Heeft uw kind wel extra ondersteuning nodig ?

Misschien is al duidelijk bij aanmelding op een school, dat uw kind al extra zorg heeft gehad (bijvoorbeeld op het kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, of al op een andere basisschool) of nodig blijkt te hebben.

Dan gaat de school verder onderzoeken welke zorg uw kind nodig heeft, en of zij daar dan de geschikte school voor blijken te zijn. Elke school wil uw kind immers de juiste zorg bieden.

Ga in gesprek met de school van uw keuze over wat uw kind nodig heeft en wat u samen met de school kunt betekenen voor uw kind.

De school heeft dan de taak om een passende onderwijsplek te vinden voor uw kind =zorgplicht.

Uitgangspunt van de zorgplicht is wel dat de school altijd eerst onderzoekt of zij zelf een passende plek kunnen bieden en dat de school bij weigering of verwijdering verantwoordelijk is om een plek op een andere school te bieden waar de leerling geplaatst kan worden.

Wat is het Samenwerkingsverband ?

Iedere school is aangesloten bij het samenwerkingsverband in de regio waarin de school gevestigd is. Dat geldt voor scholen voor regulier, (voortgezet) speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) , speciaal basisonderwijs en praktijkonderwijs. Het samenwerkingsverband legt in een ondersteuningsplan vast hoe het gaat zorgen voor passend onderwijs voor elk kind.

Verdwijnt het Speciaal (basis) onderwijs ?

Het speciaal onderwijs verdwijnt niet door de komst van passend onderwijs. Ook na de invoering van passend onderwijs zullen er kinderen zijn voor wie een plaats op een speciale school de beste onderwijsplek is. Het geldt dat voor die plekken is bedoeld, blijft gewoon beschikbaar.

Kunnen we nog een rugzakje aanvragen ?

Nee, het rugzakje verdwijnt per 1 augustus 2014. De 'rugzakgelden' gaan nu direct naar het samenwerkingsverband, die dit geld verdeeld onder alle scholen die vallen onder het samenwerkingsverband Zuid Kennemerland. De school koopt met dit geld zelf zorg in, of regelt een zorgplek voor een kind in het S(B)O en betaalt dit dan met de zorggelden.

Wat is het voordeel van Passend Onderwijs ?

Doordat er veel meer onderlinge samenwerking is tussen scholen, kunnen scholen onderling veel meer voor elkaar betekenen. Ze kunnen elkaar expertise gebruiken, ze kunnen hulp/adviezen bieden aan andere scholen of er kan een plaats op een andere school worden gerealiseerd, nadat er gekeken is welke zorg het best bij het kind past. Hier is ook geen plaatsingscommissie meer voor nodig.

Wat betekent Passend Onderwijs voor de Spaarneschool ?

De Spaarneschool heeft in het Onderwijsprofiel beschreven welke ondersteuning de school biedt aan de leerlingen.

Wij werken in combinatiegroepen en zijn een kleine dorpschool, waar we de kinderen uit de omliggende omgeving veilig en verantwoord onderwijs geven.

Wij werken volgens het principe van de convergente differentiatie. Bij convergente differentiatie is er een minimumdoel voor de groep als geheel. Alle leerlingen doen mee aan de klassikale instructie.

Daarna gaan de kinderen de leerstof zelfstandig verwerken, zodat de leerkracht tijd heeft om de zwakkere leerlingen verlengde instructie te geven. Voor de meer- en hoogbegaafde kinderen is er verdiepingsstof.

Als een kind extra zorg nodig heeft, zal de leerkracht met de intern begeleider en de ouders overleggen wat de mogelijkheden zijn voor passende begeleiding. De leerkracht zal deze passende begeleiding zelf bieden of hier ondersteuning (intern of extern) voor gaan zoeken. Er wordt voor het kind voortdurend gezocht naar haalbare maatregelen om passende begeleiding in de klas te bieden, of soms externe hulp buiten de school (bijv. logopedie).

Als blijkt dat na verloop van tijd de geboden zorg niet toereikend is, maar vooral als het welbevinden van het kind hier erg onder gaat leiden, zal de school samen met ouders gaan zoeken naar andere mogelijkheden binnen de school of mogelijk een andere school zoeken. De school houdt de zorgplicht tot er een passende oplossing voor het kind is gevonden.

Wat mag de ouder van de Spaarneschool verwachten, en..... wat mag de Spaarneschool van u als ouder verwachten ?

Eigenlijk is hier maar één antwoord mogelijk nl.: **Samenwerking !!!!**

Een open en direct contact tussen ouders en de school is een belangrijke voorwaarde voor passend onderwijs.

Hoe complexer de vragen van de leerling, hoe belangrijker goede communicatie hierover met elkaar is.

Ouders en leerkrachten hebben een gemeenschappelijk belang: dat hun kind/leerling zich optimaal ontwikkelt.

Daarbij heeft ieder eigen verantwoordelijkheden: school is verantwoordelijk voor passend onderwijs en beslist over de wenselijkheid en haalbaarheid van maatregelen op school. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en beslissen over zaken die de opvoeding betreffen. Zo kunnen we elkaar mooi aanvullen.

Vanuit een gezamenlijke analyse formuleren school en ouders concrete doelen voor het kind, passend onderwijs of opvoeding.

Het lijkt ingewikkeld, maar door met elkaar de zorg voor een kind passend te maken, biedt het vele mogelijkheden om een kind echt Passend Onderwijs te geven.

6

⁶ Informatie gebruikt uit brochure Passend Onderwijs : Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

